

Pr. 154/21.04.22
CPE

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 062-2628 din 8 mai 2022

La nr. 154 din 21.04.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.242/2010 cu privire la taxele consulare (art.2, 7 ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>1095</u>		
" <u>10</u> "	<u>05</u>	<u>2022</u>
Ora _____		

1. The first part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city government. The names are listed in alphabetical order, and each name is followed by the office to which the person has been appointed. The list is as follows:

2. The second part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city government. The names are listed in alphabetical order, and each name is followed by the office to which the person has been appointed. The list is as follows:

3. The third part of the document is a list of the names of the persons who have been appointed to the various offices of the city government. The names are listed in alphabetical order, and each name is followed by the office to which the person has been appointed. The list is as follows:

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7929 din 05.05.2022

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.242/2010 cu privire la taxele consulare (art.2, 7 ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul însoțit de nota informativă, se regăsesc pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/5980/language/en-US/Default.aspx>.

Totodată, potrivit notei informative a proiectului: *"Subiectul costului serviciilor consulare a fost discutat în cadrul mai multor evenimente de consultări publice care aveau drept scop identificarea problemelor cu care se confruntă cetățenii de peste hotare. Astfel, au fost organizate 8 evenimente online de consultări publice la care au participat în total cca 153 de persoane (2 evenimente Marea Britanie și Irlanda, 2 evenimente Italia, 2 evenimente Germania, 1 eveniment Spania și Portugalia, 1 eveniment Israel)".*

Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b)-e) al Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Apreciind prin prisma esenței amendamentelor expertizate și conținutului notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este facilitarea accesării serviciilor publice (de solicitare și perfectare a actelor), pentru cetățenii care se află temporar sau permanent în afara țării. În acest sens, autorii intervin cu amendamente ce vizează micșorarea costului serviciilor consulare prestate cetățenilor Republicii Moldova în afara țării.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova aflați în afara țării care vor beneficia de serviciilor publice (de solicitare și perfectare a actelor) la un preț redus, fapt care nu este în detrimentul interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului* proiectului actului normativ (grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova);
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ* (i) Prețul serviciilor consulare este disproporționat de mare; ii) Subiectul costului serviciilor consulare a fost discutat în cadrul mai multor evenimente de consultări publice care aveau drept scop identificarea problemelor cu care se confruntă cetățenii de peste hotare. Astfel, au fost organizate 8 evenimente online de consultări publice la care au participat în total cca 153 de persoane (2 evenimente Marea Britanie și Irlanda, 2 evenimente Italia, 2 evenimente Germania, 1 eveniment Spania și Portugalia, 1 eveniment Israel). În cadrul consultărilor cu cetățenii din diaspora, au fost abordate mai multe subiecte de interes, inclusiv

interacțiunea cetățenilor Republicii Moldova cu misiunile diplomatice și modul de perfectare a actelor și prestare a altor servicii (43% din respondenți au indicat că taxele consulare și prețurile percepute pentru serviciile consulare sunt excesiv de mari));

- *descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene* (nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);

- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi* (i) eliminarea taxelor aferente; ii) reducerea cu 50% a taxelor stabilite prin Anexa nr. 2 la Legea nr. 242 din 24.09.2010 cu privire la taxele consulare, pentru serviciile consulare din compartimentele II-VII; iii) scutirea de la plata taxelor consulare aferente perfectării setului de documente pentru obținerea pașaportului de cetățean al Republicii Moldova, pentru persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani);

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea proiectului va condiționa diminuarea încasărilor anuale la Bugetul de Stat (aproximativ 53,14 mil.lei). În acest context, se accentuează faptul că în condițiile art.131 alin.(4) al Constituției RM, amendamentele ce vizează majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.

Coroborat cu concluziile analizei compartimentului I.5.1. al prezentului raport de expertiză anticorupție, se remarcă faptul că nota de argumentare a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) și Anexei nr.1 la Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) *se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

c) *terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*

e) *se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*

f) *se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*

g) *se evită tautologiile juridice;*

h) *se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea entităților publice/agenților publici (ASP, secțiile consulare din cadrul ambasadelor RM), responsabile de aplicarea taxelor consulare.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Apreciind prin prisma esenței amendamentelor expertizate și conținutului notei de argumentare a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este facilitarea accesării serviciilor publice (de solicitare și perfectare a actelor), pentru cetățenii care se află temporar sau permanent în afara țării. În acest sens, autorii intervin cu amendamente ce vizează micșorarea costului serviciilor consulare prestate cetățenilor Republicii Moldova în afara țării.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b)-e) al Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) și Anexei nr.1 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Totodată, implementarea proiectului va condiționa diminuarea încasărilor anuale la Bugetul de Stat (aproximativ 53,14 mil.lei). În acest context, se accentuează faptul că în condițiile art.131 alin.(4) al Constituției RM, amendamentele ce vizează majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sînt acceptate de Guvern.

Prevederile proiectului promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova aflați în afara țării care vor beneficia de serviciilor publice (de solicitare și perfectare a actelor) la un preț redus, fapt care nu este în detrimentul interesului public (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017).

În redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

05.05.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL, Inspector superior